

UDK: 681.515:316.323:338.14:368.021:339.13.025.88:513.151
DOI: 10.5937/TokOsig2202029B

Prof. dr Mladenka M. Balaban¹
Dejan V. Hadžić, dipl. ek.²
Rade S. Tojagić, dipl. pravnik³

REGULISANJE DRUŠTVENOG KAPITALA U DRUŠTVIMA ZA OSIGURANJE U REPUBLICI SRBIJI

PREGLEDNI RAD

Apstrakt

Društveni kapital, kao specifičnost Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, opstao je u pojedinim društvima za osiguranje u Srbiji i u prvoj polovini dvadeset prvog veka. Posedovanje društvenog kapitala u strukturi ukupnog kapitala otežavalo je poslovanje društvima za osiguranje i ova društva praktično stavljalo u neravnopravan položaj u odnosu na direktne konkurente, ali i na ostale učesnike na finansijskom tržištu. Navedena situacija je uticala na to da Vlada predloži izmenu i dopune Zakona o osiguranju, koji na sistemski i trajan način regulišu pitanje društvenog kapitala u društvima za osiguranje.

Ključne reči: društveni kapital, društva za osiguranje, privatizacija, akcije

I. Uvod

Društveni kapital i samoupravljanje predstavljali su specifičnost i osnovu privrednog ambijenta i poslovanja u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.

---

¹ Profesor, Beogradska bankarska akademija, Fakultet za bankarstvo, osiguranje i finansije, imejl: mladenka.balaban@bba.edu.rs

² Rukovodilac Grupe za osiguranje i nepokretnosti u Ministarstvu finansija, imejl: dejanh78@yahoo.com

³ Samostalni savetnik u Grupi za osiguranje i nepokretnosti u Ministarstvu finansija, imejl: radetojagic@gmail.com

Rad je primljen: 2. februara 2022.

Rad je prihvaćen: 9. marta 2022.

Kolokvijalno, društveni kapital bio je predstavljen kao „svačiji i ničiji“, to jest kao kapital koji nema jasno određenog titulara, što je zasigurno imalo negativan uticaj na produktivnost, efikasnost i ekonomičnost, a samim tim i na konkurentnost u odnosu na privredna društva sa nekim drugim oblikom svojine. Prvi put je društvena svojina okarakterisana kao kapital 1988. godine u amandmanima na Ustav i time je počeo proces njene transformacije. U skladu sa društveno-ekonomskim promenama na globalnom nivou, već s kraja osamdesetih godina prošlog veka, započeta je svojinska transformacija društvenog kapitala u privatni, odnosno državni kapital, što je bio jedan od glavnih činilaca celokupne tranzicije iz jednog društveno-ekonomskog sistema u drugi. Organizovati poslovni ambijent za preduzeće faktički znači organizovati pojedinačne institucije, njihove odnose na tržišnim principima, sve te odnose urediti u konzistentan sistem. Uslov za to je organizovati i funkcije države na moderan način, u smislu podsticajnog, razvojno usmerenog faktora privrede.⁴ Ta svojinska transformacija, to jest privatizacija vršena je primenom različitih zakona koji su se menjali tokom poslednjih tridesetak godina, sa više ili manje uspešnim konačnim rezultatom. Do 2021. godine društveni kapital je još uvek opstajao u pojedinim društvima za osiguranje⁵ koja su činila značajan deo tržišta osiguranja u Srbiji.⁶

II. Dosadašnji pravni okvir

Društvena svojina se u najvišem pravnom aktu, Ustavu, spominje samo u članu 86, kojim se, pod naslovom *Ravnopravnost svih oblika svojine*, jamče privatna, zadružna i javna svojina (koje obuhvataju državnu svojinu, svojinu autonomne pokrajine i svojinu jedinica lokalne samouprave) i kojim svi ti oblici svojine imaju jednaku pravnu zaštitu, dok se „postojeća društvena svojina pretvara u privatnu svojinu pod uslovima, na način i u rokovima predviđenim zakonom“ (navedeno u: propisi 1).

Različita zakonska rešenja (propisi navedeni u literaturi) i podzakonski akti su, u proteklih više od 30 godina, regulisali transformaciju, odnosno privatizaciju društvenog kapitala, to jest prodaju javne svojine. Imajući u vidu specifičnosti nekih delatnosti, određene odredbe koje se tiču privatizacije bile su deo sistemskih zakona koji uređuju konkretnu oblast, dok je donet i poseban zakon (navedeno u: propisi 10) koji uređuje raspodelu besplatnih akcija velikih državnih sistema.⁷

---

⁴ Cvijanović D, Mihailović B, Simonović, Z.(2008): „Tranzicija u Srbiji: efekti i ograničenja“, *Tranzicija*, Vol. 10, Publisher Ekonomski institut Tuzla, JCEA Zagreb, DAEB, IEP Beograda, feam Bukurest, str. 87–100.

⁵ Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, „Dunav Re“ a.d.o. Beograd i „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd.

⁶ Više od trećine tržišta, prema iznosu premije za 2020. godinu.

⁷ Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije“ Beograd, Preduzeća za telekomunikacije „Telekom“ a.d. Beograd i Javnog preduzeća Aerodrom „Nikola Tesla“, Beograd.

Svi navedeni propisi uređivali su način transformacije, to jest privatizacije društvenog kapitala, utvrđivali metode prodaje, podelu „besplatnih“ akcija, subjekte koji dobijaju „besplatne“ akcije, odnos raspodele „besplatnih“ akcija, instituciju nadležnu za sprovođenje postupka i sl. Liberalizacija tržišta i formiranje efikasnih institucija u finansijskom sektoru predstavljali su značajan izazov za zemlje u tranziciji, pogotovo zbog činjenice što je formiranje tržišno orijentisanih bankarskih sistema i tržišta kapitala otpočelo od nule.⁸

III. Društveni kapital u društvima za osiguranje

Tri⁹ društva za osiguranje u Srbiji su ušla u 2021. godinu sa većim ili manjim učešćem društvenog kapitala u strukturi ukupnog kapitala: Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, „Dunav Re“ a.d.o. Beograd i „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd. Učešće društvenog kapitala u tim društvima je različito – od 0,12% u „Triglav osiguranju“, preko 4,58% u „Dunavu Re“ do 51,86% u Kompaniji „Dunav osiguranje“. Takođe, tokom godina učešće društvenog kapitala se smanjivalo iz različitih razloga, npr. 2006. godine, kada je preuzeto „Kopaonik osiguranje“, učešće u (sadašnjem) „Triglav osiguranju“ je bilo 8,39%, da bi tokom godina kroz odluke o pokriću gubitka i dokapitalizacijama od strane većinskog akcionara to učešće došlo do 0,12%, dok je učešće društvenog kapitala u Kompaniji „Dunav osiguranje“ pre dokapitalizacije od strane države (u decembru 2014. godine) iznosilo čak 94,61%. Postojanje društvenog kapitala, kao neke vrste neregulisanog kapitala, to jest kapitala bez jasno određenog titulara, na tržištu osiguranja, jednom od najvažnijih segmenata ukupnog finansijskog tržišta, sigurno je bilo jedan od faktora koji su uticali na to da sektor osiguranja u proteklom vremenu ne ostvari svoj pun potencijal, naročito ako imamo u vidu to da je lider na tržištu osiguranja poslovao sa većinskim društvenim kapitalom. Imajući u vidu da društvena svojina nije prepoznata u Ustavu, da nema titulara, ona otežava poslovanje i vođenje poslovnih knjiga tih društava za osiguranje, što navedena društva stavlja u neravnopravan položaj u odnosu na ostale učesnike na tržištu. Kao primer, može da se navede činjenica da je otežana primena Zakona o privrednim društvima (odnos između vlasničke i upravljačke strukture), a stvaranja obaveza po osnovu neisplaćenih dividendi koje pripadaju društvenom kapitalu (pošto ne mogu biti isplaćene, jer nije poznat titular društvenog kapitala) otežava pripremu za buduće usklađivanje kapitalnih zahteva sa Direktivom Solventnost II.

---

⁸ Kovačević, R. (2002), „Tranzicija zemalja centralne i istočne Evrope u tržišnu privredu“, *Privredna izgradnja*, Beograd XLV: 3–4, str. 149–178.

⁹ Napomena: Privatizacija društvenog kapitala u društvu za osiguranje DDOR a.d.o. Novi Sad izvršena je početkom 2008. godine.

IV. „Privatizacija“ društvenog kapitala u društvima za osiguranje – pravni okvir

Pravni okvir za eventualnu privatizaciju društvenog kapitala u društvima za osiguranje predstavljao je pravu zbrku, koju bi bilo teško ili skoro nemoguće sprovesti u praksi. Naime, novi zakon o osiguranju iz 2014. godine odredbama člana 280 stav 2 napravio je vezu sa prethodnim zakonom o osiguranju (koji je donošenjem novog zakona prestao da važi) tako što je utvrdio da će se „odredbe čl. od 243 do 243v. i čl. od 243d. do 243ž. Zakona o osiguranju (*Službeni glasnik RS*, br. 55/2004, 70/2004 – ispravka, 61/2005, 61/2005 – dr. zakon, 85/2005 – dr. zakon, 101/2007, 63/2009 – odluka US, 107/2009, 99/2011, 119/2012 i 116/2013) primenjivati na društva za osiguranje do okončanja postupka privatizacije tih društava“.

A šta je predviđao taj stari zakon o osiguranju? Njime je utvrđeno da je predmet privatizacije društveni, odnosno državni kapital u društvima za osiguranje, da postupak privatizacije rešenjem pokreće Ministarstvo finansija (koje i vrši nadzor nad sprovođenjem postupka), dok Agencija za osiguranje depozita organizuje i sprovodi postupak kapitalizacije. U postupku privatizacije se prodaje 70% društvenog kapitala, a prodaja se sprovodi metodom javnog tendera u skladu sa uredbom Vlade (videti u propisima pod 16). Određeno je i kako se raspoređuju sredstava od prodaje.¹⁰ Takođe, utvrđeno je da se na postupak privatizacije kapitala u društvima za osiguranje, ako predmetnim zakonom nije drugačije uređeno, primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje privatizacija društvenog i državnog kapitala u preduzećima i drugim pravnim licima. Rešenja u pomenutoj uredbi bila su usklađena sa rešenjima o privatizaciji ostalih pravnih lica, a koja se sprovodi metodom javnog tendera (pošto je za ostala pravna lica postojala i mogućnost privatizacije putem aukcije). Taj zakon je, takođe, bio usklađen sa sada već starim zakonom o privatizaciji (videti u propisima pod 5), koji je predviđao da se prenos kapitala bez naknade obavlja posle sprovedene prodaje kapitala (prenosom akcija zaposlenima i prenosom akcija građanima), a da kapital za sticanje akcija bez naknade u subjektu privatizacije primenom metoda javnog tendera iznosi najviše 15% kapitala koji se privatizuje.

Početak 2021. godine situacija je bila sledeća: pored već pomenutog novog zakona o osiguranju (iz 2014. godine), imamo i novi zakon o privatizaciji, koji na potpuno drugi način reguliše pitanje privatizacije¹¹ i koji doprinosi dodatnoj konfuziji kada je u pitanju privatizacija društvenog kapitala u društvima za osiguranje. Naime, propisana je odredba da se, ako je tim zakonom uređeno pitanje koje

---

¹⁰ Sredstva ostvarena prodajom, nakon izmirenja troškova (troškovi prodaje, provizija) i izdvajanja iznosa od 10% od ostvarene kupoprodajne cene za potrebe Garantnog fonda osiguranja, Agencija za osiguranje depozita uplaćuje na račun budžeta Republike Srbije.

¹¹ Potpuno drugačiji koncept u odnosu na prethodni zakon o privatizaciji sa kojim je bio usklađen Zakon o osiguranju – usmeren je na, do sada, neprivatizovana preduzeća iz privrede (uglavnom u restrukturiranju).

je drugim zakonom na drukčiji način regulisano, primenjuju odredbe tog zakona. Predviđene su mere u cilju pripreme i rasterećenja subjekata, pored ostalog otpis dugova nakon uspešne prodaje kapitala ili dokapitalizacije (MPRS). Zakonom je utvrđen rok za okončanje privatizacije društvenog kapitala do kraja 2015. godine, što nije sprovedeno.¹² Kao predmet privatizacije je određen, pored ostalog, društveni odnosno javni kapital ili imovina u preduzećima i drugim pravnim licima uključujući i javna preduzeća. Propisano je da je privatizacija obavezna za subjekte privatizacije sa društvenim kapitalom i da se društveni kapital subjekta privatizacije mora privatizovati najkasnije do 31. decembra 2015. godine! Sve postupke privatizacije sprovodi i kontroliše Ministarstvo privrede, određeni su modeli privatizacije (prodaja kapitala, prodaja imovine, prenos kapitala bez naknade i strateško partnerstvo), dok metod prodaje kapitala i imovine predstavlja javno prikupljanje ponuda sa javnim nadmetanjem. Kapital za sticanje akcija bez naknade u postupku prodaje kapitala ne može biti veći od 30% društvenog kapitala koji se privatizuje, a Ministarstvo privrede će podneti predlog za pokretanje postupka stečaja subjekta privatizacije u slučaju da privatizacija subjekta privatizacije sa većinskim društvenim kapitalom ne bude sprovedena do 31. decembra 2015. godine. Zakonom o Agenciji za osiguranje depozita utvrđeno je da će Agencija poslove koje obavlja u skladu sa prethodnim zakonom o Agenciji za osiguranje depozita (videti u propisima pod 6), a koje ne obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona, nastaviti da obavlja do njihovog preuzimanja od strane Ministarstva finansija, odnosno drugog nadležnog organa, u skladu sa zakonom. Te poslove, pored ostalih, predstavlja i realizacija postupka prodaje društvenog kapitala u društvima za osiguranje u skladu sa zakonom kojim se reguliše osiguranje. Na kraju, jedna od nadležnosti Ministarstva finansija prema postojećem zakonu o ministarstvima jesu i poslovi državne uprave koji se odnose na učestvovanje u upravljanju bankama, društvima za osiguranje i drugim finansijskim institucijama čiji je akcionar Republika Srbija, kao i organizovanje i sprovođenje postupka prodaje akcija u njima, te privatizacija i sanacija banaka i drugih finansijskih organizacija.

V. Rešenje za regulisanje društvenog kapitala u društvima za osiguranje

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, jasno je bilo da je postojeći pravni okvir koji bi rešio pitanje društvenog kapitala u društvima za osiguranje neadekvatan i praktično nesprovodljiv. Naime, usled zakonskih propisa koji su promenjeni poslednjih godina došlo se do suprotstavljenih odredbi: nadležnost za organizovanje i sprovođenje privatizacije (Agencija za osiguranje depozita i Ministarstvo finansija

---

¹² Milosavljević, J, Milošević, I, (2019), „Privatizacija u Republici Srbiji“, *Civitas* 9 (2), str. 101–113.

vs. Ministarstvo privrede), metoda prodaje (javni tender vs. više različitih modela i metoda privatizacije), različita raspodela sredstava, pokretanje stečaja od strane Ministarstva privrede za subjekte privatizacije koji ne okončaju privatizaciju do kraja 2015. godine (nemoguće za društva za osiguranje, jer nije u skladu sa mnogim gorepomenutim zakonima) i sl. Takođe, ako bismo zanemarili odredbe zakona o privatizaciji i posmatrali samo odredbe propisane zakonom o osiguranju, došli bismo do zaključka da je predviđeno rešenje prevaziđeno (ne odgovara postojećim tržišnim uslovima¹³), odnosno neracionalno i neefikasno.¹⁴

S obzirom na sve to, krajem aprila 2021. godine usvojen je Zakon o izmeni i dopunama Zakona o osiguranju.¹⁵ Predmetni zakon je, rekli bismo, uspeo da pomiri različite odredbe dosadašnjih zakona koji se bave pitanjem društvenog kapitala u društvima za osiguranje, kao i dosadašnju praksu prodaje društvenog kapitala i raspodele besplatnih akcija zaposlenima, s jedne strane, sa interesima društava za osiguranje, države, zaposlenih i uslovima na tržištu, s druge strane. Naime, zakonom se predviđa promena vlasničkih prava na društvenom kapitalu¹⁶ tako što se 70% društvenog kapitala prenosi na Republiku Srbiju, do 25% društvenog kapitala se prenosi zaposlenima, bez naknade (tzv. besplatne akcije), dok se najmanje 5% društvenog kapitala prenosi Akcionarskom fondu.

Tabela 1. Kapital kompanije „Dunav osiguranje“ pre i posle sprovedene Odluke Vlade RS

Struktura kapitala PRE sprovođenja Odluke Vlade			Struktura kapitala NAKON sprovedene Odluke Vlade		
Naziv	Broj akcija	Učešće	Naziv	Broj akcija	Učešće
Društveni kapital	/	51,86%	Republika Srbija	11.650.612	76,70%
Akcijski kapital	4.226.121	48,14%	Zaposleni (besplatne akcije)	2.740.770	18,04%
Republika Srbija	3.976.455	45,30%	Akcionarski fond	548.154	3,61%
Ostali akcionari	249.666	2,84%	Ostali akcionari	249.666	1,64%
Ukupno	4.226.121	100,00%	Ukupno	15.189.204	100,00%

Izvor: kreacija autora

¹³ Ne omogućuje različite opcije prodaje, prilagođene tržišnim uslovima.

¹⁴ Na primer: sprovođenje prodaje 70% društvenog kapitala, putem tendera, i raspodele besplatnih akcija u „Triglav osiguranju“ a.d.o, gde ukupan društveni kapital iznosi samo 0,12% ukupnog kapitala društva.

¹⁵ Službeni glasnik RS, br. 44/21.

¹⁶ Društvenim kapitalom se smatra kapital u društvenom vlasništvu i sredstva dividende ostvarena po osnovu tog vlasništva.

Predviđeno je i da Vlada donese odluku, za svako društvo za osiguranje (subjekt prenosa) posebno, koja, pored ostalog, sadrži podatke o društvenom kapitalu koji se prenosi i rokovima za okončanje postupka. Što se tiče prava na besplatne akcije koje dobijaju zaposleni,¹⁷ utvrđeno je da se pravo može ostvariti najviše za 35 godina provedenih u radnom odnosu (sticanje akcija čija je ukupna nominalna vrednost 200 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu, za svaku punu godinu rada u radnom odnosu kod subjekata prenosa), pod uslovom da pravo na akcije bez naknade nisu na bilo koji način ostvarili, u celosti ili delimično, u skladu sa nekim od ranijih zakona koji su regulisali privatizaciju i/ili podelu besplatnih akcija. Takođe, uzimajući u obzir racionalnost i efikasnost, predmetnim zakonom je predviđen izuzetak kod raspodele društvenog kapitala, gde je utvrđeno da se u društvima za osiguranje u kojima društveni kapital iznosi do 0,2% ukupnog kapitala društva taj kapital prenosi na Akcionarski fond.

Tabela 2. Kapital kompanije „Dunav Re“ pre i posle sprovedene Odluke Vlade RS

Struktura kapitala PRE sprovođenja Odluke Vlade			Struktura kapitala NAKON sprovedene Odluke Vlade		
Naziv	Broj akcija	Učešće	Naziv	Broj akcija	Učešće
Društveni kapital	/	4,58%	Republika Srbija	46.650	5,32%
Akcijski kapital	810.830	95,42%	Zaposleni (besplatne akcije)	16.660	1,90%
Kompanija „Dunav osiguranje“	751.260	88,41%	Akcionarski fond	3.332	0,32%
Ostali akcionari	59.570	7,01%	Kompanija „Dunav osiguranje“	751.260	85,62%
			Ostali akcionari	59.570	6,79%
Ukupno	810.830	100,00%	Ukupno	877.472	100,00%

Izvor: kreacija autora

Na osnovu pomenutog zakona, Vlada je početkom septembra 2021. godine donela Odluku o prenosu društvenog kapitala Akcionarskog društva za osiguranje „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd,¹⁸ kojom je, pored ostalog, propisano da subjekt

¹⁷ Zaposlenima se smatraju državljani Republike Srbije koji su zaposleni ili ranije bili zaposleni (smatraju se i penzioneri) u subjektu prenosa i kontrolisanim društvima subjekta prenosa.

¹⁸ Službeni glasnik RS, br. 86/21.

prenosa u određenom roku sprovede prenos društvenog kapitala¹⁹ na Akcionarski fond „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd je sprovedo sve neophodne radnje, u skladu sa navedenom odlukom, tako da je 5. oktobra 2021. godine²⁰ u Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti upisan Akcionarski fond kao akcionar „Triglav osiguranja“ a.d.o. Beograd, što praktično znači da u strukturi ukupnog kapitala „Triglav osiguranja“ a.d.o. Beograd više nema društvenog kapitala.

S obzirom na strukturu kapitala i učešće društvenog kapitala, odluke Vlade koje se odnose na prenos društvenog kapitala Kompanije „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd²¹ i „Dunava Re“ a.d.o. Beograd²² su kompleksnije imajući u vidu da propisuju i postupak raspodele besplatnih akcija zaposlenima.

Tabela 3. „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd pre i posle sprovedene Odluke Vlade RS

Struktura kapitala PRE sprovođenja Odluke Vlade			Struktura kapitala NAKON sprovedene Odluke Vlade		
Naziv	Broj akcija	Učešće	Naziv	Broj akcija	Učešće
Društveni kapital	/	0,12%	„Triglav Int“ d.d.	1.962.879	99,88%
Akcijski kapital ²³	1.962.879	99,88%	Akcionarski fond ²⁴	2.376	0,12%
Ukupno	1.962.879	100,00%	Ukupno	1.965.255	100,00%

Izvor: kreacija autora

Ove odluke, pored odredbi koje se tiču prenosa društvenog kapitala Republici Srbiji i Akcionarskom fondu, sadrže i odredbe koje detaljno propisuju proceduru u vezi sa raspodelom besplatnih akcija zaposlenima. Tako da su, pored ostalog, propisani rokovi u vezi sa javnim pozivom kojim se obaveštavaju zaposleni o odluci subjekta prenosa o izdavanju akcija zaposlenima, bez naknade, obavezan sadržaj javnog poziva, kao i nadležnost Ministarstva privrede da vrši kontrolu ispunjenosti zakonskih uslova za prenos društvenog kapitala i sl. Takođe, odluke propisuju i

¹⁹ 0,12% iskazano u 2.376 akcija.

²⁰ <http://www.crhov.rs/?obavestjenjeID=8da1c04b-3815-4824-89be-cc9ab6305fb9>

²¹ Odluka o prenosu društvenog kapitala Kompanije „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, *Službeni glasnik RS* br. 96/21.

²² Odluka o prenosu društvenog kapitala Društva za reosiguranje „Dunav Re“ a.d.o. Beograd, *Službeni glasnik RS* br. 96/21.

²³ Jedan akcionar – „Triglav Int“ d.d.

²⁴ U međuvremenu je većinski akcionar „Triglav Int“ d.d. Ljubljana izvršio prinudni otkup akcija od Akcionarskog fonda, tako da je sada jedini akcionar „Triglava Int“ d.d., <http://www.crhov.rs/?obavestjenjeID=7be31f19-b10f-42f7-9bd9-80202e51e754>

tretman razlike²⁵ između ukupne visine društvenog kapitala koji se prenosi i ukupne nominalne vrednosti akcija koje će biti izdate po osnovu prenosa društvenog kapitala. Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o Beograd i „Dunav Re“ a.d.o. Beograd sproveli su sve neophodne radnje u skladu sa navedenim odlukama tako da su 25. novembra 2021. godine,²⁶ odnosno 7. decembra 2021. godine,²⁷ Republika Srbija i Akcionarski fond upisani, po osnovu prenosa društvenog kapitala, u Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti, kao akcionari ova dva društva. Oba društva su, u rokovima i na način propisan predmetnim odlukama Vlade, objavili javni poziv za upis akcija bez naknade,²⁸ tako da se može očekivati, uzimajući u obzir proceduru za donošenje rešenja Ministarstva privrede o prenosu kapitala zaposlenima bez naknade, da do sredine 2022. godine ni Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd ni „Dunav Re“ a.d.o. Beograd u strukturi ukupnog kapitala neće imati društveni kapital, odnosno da će učesnici na tržištu osiguranja u Republici Srbiji napokon poslovati bez učešća društvenog kapitala.

Imajući u vidu sve navedeno, konačni rezultat ovakvog rešenja za regulisanje društvenog kapitala u društvima za osiguranje trebalo bi da bude sledeći:

VI. Zaključak

Neophodnost regulisanja društvenog kapitala u društvima za osiguranje u Republici Srbiji nijednog trenutka nije bila upitna, naročito ako se ima u vidu da je pitanje društvenog kapitala rešeno pre deceniju ili dve u svim državama bivše Jugoslavije i da društveni kapital ne postoji ni u jednom društvu za osiguranje niti u bilo kom drugom subjektu u finansijskom sektoru. Imajući u vidu neprimenljivost i neadekvatnost (prevaziđenost) pravnog okvira u vezi sa postupanjem sa društvenim kapitalom u društvima za osiguranje, na predlog Vlade (Ministarstva finansija) usvojene su izmena i dopune Zakona o osiguranju, čime je napravljen pravni okvir kojim se omogućava konačno brisanje, odnosno pretvaranje društvenog kapitala u akcijski kapital u društvima za osiguranje. Usvojeno rešenje je na najbolji način pomirilo mnoge aspekte tako da će situacija, po okončanju celog postupka prenosa društvenog kapitala na propisane subjekte (Republiku Srbiju, Akcionarski fond, zaposlene), imati višestruke pozitivne efekte: predmetna društva će napokon imati čistu strukturu kapitala koja će im omogućiti nastavak poslovanja u modernom korporativnom okruženju (što može da ima samo pozitivan uticaj na ukupno

²⁵ Razlika je manja od nominalne vrednosti jedne akcije.

²⁶ Za Kompaniju „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=22ea5423-9ac2-414d-b232-6d1aeedc0a8d>

²⁷ Za „Dunav Re“ a.d.o. Beograd, <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=d37be872-1bd2-4b64-8e6c-f7cc5c01086d>

²⁸ Rok za upis akcija je bio do 29. decembra 2021. godine, <https://www.dunav.com/media/obavestenja-oglasii/>, <http://dunavre.rs/>

poslovanje ovih društava, kao i na celokupno tržište osiguranja), zaposleni će odmah dobiti besplatne akcije (a ne tek po okončanju postupka privatizacije, kako je bilo pravilo po ranijim zakonima koji su regulisali privatizaciju) i time dobiti mogućnost da raspolažu tom svojom imovinom, dok bi pozitivan uticaj to trebalo da ima i na tržište kapitala i promet na berzi (povećava se broj akcija kojima može da se trguje (tzv. *free float*), na način da se povećava atraktivnost tržišta kapitala i zainteresovanost potencijalnih investitora (naročito institucionalnih investitora).

Literatura

- Cvijanović, D, Mihailović, B, Simonović, Z. (2008): „Tranzicija u Srbiji: efekti i ograničenja“, *Tranzicija*, Vol. 10, Publisher Ekonomski institut Tuzla, JCEA Zagreb, DAEB, IEP Beograda, feam Bukurešt, str. 87-100.
- Lakićević, V. (1998), „Činioci koji ograničavaju svojinsku transformaciju“, *Pravo – teorija i praksa*, Novi Sad.
- Kovačević R. (2002), „Tranzicija zemalja centralne i istočne Evrope u tržišnu privredu“, *Privredna izgradnja*, Beograd, XLV: 3-4, str. 149–178.
- Milosavljević, J, Milošević, I, (2019), „Privatizacija u Republici Srbiji“, *Civitas* 9 (2), str. 101–113.
- Vasiljević, M. (2019), „Privreda i privredna društva“, *Pravo i privreda*, Beograd, br. 4–6.

Propisi

- Ustav Republike Srbije, *Službeni glasnik RS*, br. 98/06, čl. 86.
- Zakon o društvenom kapitalu, *Službeni list SFRJ*, br. 84/89 i 46/90.
- Zakon o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine, *Službeni glasnik RS*, br. 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94.
- Zakon o svojinskoj transformaciji, *Službeni glasnik RS*, br. 32/97 i 10/01.
- Zakon o privatizaciji, *Službeni glasnik RS*, br. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 127/07 – dr. zakon, 30/10 – dr. zakon, 93/12, 119/12, 51/14 i 52/14 – US.
- Zakon o Agenciji za privatizaciju, *Službeni glasnik RS*, br. 38/01, 135/04, 30/10, 115/14 i 89/15 - dr. zakon).
- Zakon o osiguranju, *Službeni glasnik RS*, br. 55/04, 70/04 – ispr., 61/05, 61/05 – dr. zakon, 85/05 – dr. zakon, 101/07, 63/09 – odluka US, 107/09, 99/11, 119/12, 116/13 i 139/14 – dr. zakon.
- Zakon o osiguranju, *Službeni glasnik RS*, 139/14.
- Zakon o javnom informisanju i medijima, *Službeni glasnik RS*, br. 83/14, 58/15 i 12/16-autentično tumačenje.

- Zakon o pravu na besplatne akcije i novčanu naknadu koju građani ostvaruju u postupku privatizacije, *Službeni glasnik RS*, br. 123/07, 30/10, 115/14 i 112/15.
- Zakon o privatizaciji, *Službeni glasnik RS*, br. 83/14, 46/15, 112/15 i 20/16 – autentično tumačenje.
- Zakon o Agenciji za osiguranje depozita, *Službeni glasnik RS*, br. 14/15 i 51/17.
- Zakon o Agenciji za osiguranje depozita, *Službeni glasnik RS*, br. 61/05, 116/08 i 91/10.
- Zakon o ministarstvima, *Službeni glasnik RS*, br. 128/20.
- Zakon o izmeni i dopunama Zakona o osiguranju, *Službeni glasnik RS*, br. 44/21.
- Uredba o postupku prodaje kapitala društava za osiguranje javnim tenderom, *Službeni glasnik RS*, br. 42/06.
- Odluka o prenosu društvenog kapitala Akcionarskog društva za osiguranje „Triglav osiguranje“ a.d.o. Beograd, *Službeni glasnik RS*, br. 86/21.
- Odluka o prenosu društvenog kapitala Kompanije „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, *Službeni glasnik RS*, br. 96/21.
- Odluka o prenosu društvenog kapitala Društva za reosiguranje „Dunav Re“ a.d.o. Beograd, *Službeni glasnik RS*, br. 96/21.

Ostali izvori

- <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=8da1c04b-3815-4824-89be-cc9ab6305fb9>
- <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=22ea5423-9ac2-414d-b232-6d1aeedc0a8d>
- <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=d37be872-1bd2-4b64-8e6c-f7cc5c01086d>
- <http://www.crhov.rs/?obavestenjeID=7be31f19-b10f-42f7-9bd9-80202e51e754>
- <https://www.dunav.com/media/obavestenja-oglasil/>
- <http://dunavre.rs/>